

ni tinc aquell passatge).

El matís de *tenuis* està més de la banda de primesa i esveltesa, que de la part d'escassetat: «Thaïda tam *tenuem* potuisti videre?», fletxa epigramàtica que dispara Marcial, amb gruixuda sorna, a un que havia pagat per la sucuenta cortesana (XI, 101); de tota manera *tenuis* fou mot aplicat a la vida rústica, pel mateix Columella i per Virgili, aquell quan parla de les fines i agudes arestes del boldró de llana (VII, 2), aquest del cavalló escarrit que el llaurador erigeix entre les regues: «*terram tenui suspendere sulco*» (Georg. II, 289, i cf. I, 68); però en definitiva podent ser usat *tenuis* ja en llatí clàssic com a equivalent d'*exilis* (diccs. llatins) és concebible que s'arribés a 'magre' en el sentit d'infèrtil.

Encara que les aplicacions que hem trobat documentades per a *tenassa* tirin més cap altres costats. *TENUIS* ha estat poc fecund en romànic: no hi morí del tot perquè hi deixà rastre en algun parlar fr. oriental (justament un *tem* a Liege, que pot haver provocat la nota liegesa d'Elcock, REW, 8655), fr. ant. *tenve*: afe-gim-hi un oc. ant. *teune* «mince, faible» i fins uns hapax nostres *tèon* (VidesR, gloss.) i *ten* en Marsili; val a dir que en tot això la -y- s'ha mantingut pertot en una forma o altra (la *y* i la *o* de l'oc. i cat., fr. *ny* > *m* a Liege). Però el que ens posa ben escèptics és la manca quasi absoluta de fills derivatius d'aquest adj. llatí moribund (excepció única un roms. *ařinã, inřinã*, 'debilitar, primparar' segons Puşcariu): i d'un mot com *TENUIS* per què un sufix adjectiu -ACEUS? És sobrerera aqueixa derivació partint d'un mot que ja és adjectiu: no ens vinguin amb els augmentatius catalans en -assa (*rocassa*), car això és només català, no llatí ni mossàrab, i quasi no romànic (puix que el valor d'-ACEUS és més aviat despectiu a la resta de la Romània).

3) Toponímic per toponímic, i català per català, penssem en *Tena* i *Tenes*, que com a provar Balari documentalment (*Orig.*, i hem i han corroborat d'altres) ve d'un antic *TEND-*, que en part significaria alguna cosa com 'botiga', 'barraca' o 'tenda' (de fet hi ha *tena* en aquest sentit en els *CostTort.*); pots ser no en la major part dels casos, car hi ha diverses pàgines dites *Tenes* en el NE. del Principat, moltes d'ells en llocs deserts o bastants agrestos (o poblets petits, com St. Bernabé de *Tenes* prop de Ripoll, *Call-de-tenes* —no *Coll.*— prop de Vic), i la pron. *Tēnas*, que puc testificar pressuposament necessàriament Ē; tot lliga, doncs, amb *TĒND-*: no és idèntic a *tenda* car aquest requereix *TĒNDĪTA*, però pot ser un mer postverbal del mateix verb *TĒNDĒRE*, o sigui *TĒNDA; i el sentit pot haver estat oronímic més que oik-onímic —per dir-ho breument—.

El més important de tots aquests noms, el del riu *Tenes*, afluent del Besòs, no prengué nom de cap població ni habitatge, que no se n'hi sap cap d'anomenat així. Però es forma en una zona on, per espai de molts quilòmetres, tothom veu enormes esteses de roca plana a flor de terra: des de St. Feliu de *Codines* (que d'això pren nom) fins a Centelles. Coincidència de sentit una mica impressionant.

D'altra banda, cal observar que amb el que s'assembla més la *tenassa* mallorquina és amb els *tendals* de sorra, que n'hi ha tants arran de costa des de Barcelona fins a València, terreny infèrtil si n'hi ha, i ondulat en pendent lleuger com ens han descrit la *tenassa* (a Bunyola, Estellencs etc.), i aquest *tendal* també ve de *TĒNDĒRE*: «els *tendals* de sorra amb ... panicals ... i algun bri de *fenal* o de jonquet», Coromines, descrivint el delta del Llobregat (*Prometeu*, XI, § 2, 198). Però contra això hi ha una forta objecció fonètica: mot topogràfic exclusivament mallorquí i eivissenc, estrany a Terra Ferma, si no ve de l'àrab ha de ser mossàrab, i aquí s'hauria conservat -ND-. Val a dir que les *tenes* de l'Albufera de Val., evidentment de *TĒNDA* (veg a *TĒNDRE*) i les antigues dels *CostTort.*, també són en zona de fort substrat mossàrab. Però deixant de banda la -ss-, tampoc la derivació en -ACEA no conviada gaire a partir d'un verb, si bé podria ser augmentatiu del subst. *tena*.

Mitrem coses on tenim un agafador concret, encara que aquesta concretesa mateixa ens dugui a combinacions més rebuscades.

4) Whatmough troba un *Tononia rupes* (§ 80, *The Dialects of Ancient Gaul*, 63): si tinguéssim un fonamen prou ferm que permetés assegurar que aquí hi ha un derivat de l'arrel indoeuropea *TEN/TON-* 'estendre', podríem, amb un marxapeu tan escadusser, fantasiar un *TEN-ASSA* o *TEN-AK-IA* paral·lel, puix que de roca es tracta i vist que tant -ASSA com -AK-IA són conspicus sufixos pre-romans; però no donant cap prova de tal derivació, ni cap mot paral·lel en *TEN-*, fóra quasi llançar-nos en el buit.

5) Un mot provençal que vol dir quasi la mateixa cosa, l'usa Mistral en la seva obra poètica —garantia de vida i d'adherència al terrer—: «li pin di *coudenàs* ---», trad. per ell mateix «les pins des monts arides» en *Calendau* (IV, 38.3). Això podria venir del sorrot. *CŪTĪNNA* o *CŪTĪNA* 'pell dura' (veg. *COTNA*), o bé de l'ètimon també pre-romà que hem documentat en *CŌDOL/cudol* (si es vol ll. cos, *COTIS*, però veg. allà). Venint de -r- la -d- del mot provençal çens podríem aventurar a suposar un femení mossàrab paral·lel la *gotenása (el *go-* aràbic sonava *go-* per als nostres), on *go-* s'hagués eliminat en una forma o altra?: p. ex. entès *l'ago-tenassa*, en aplicar-ho a terra o roca, li haurien llevat «l'aigo» com a impertinent; o caiguda fonètica en -ago- > -ao- etc. Però la combinació ens ha dut lluny a fe!

6) Hem vist que l'informant d'Estellencs i JnRosselló coincideixen en la *tenassa* plena de *fenàs*; el mateix Rosselló ilustra el *fenàs* en un altre passatge del seu llibre: «olives --- seques --- escampades per dins el pedreny, el càrritx i el *fenàs* del sementer» (p. 16); en lloc de *fenàs* altres parlen de vegetals ben semblants: *margay* (AMAlcover), *porrassa* (ALSalvador), *càrritx* (Guasp) —i fixem-nos que a Sòller, 1953, i *AlcM*, *Šd*, descriuen el *fenàs* com unes canyes diminutes—, *gavarreres* (LlRiber), *algues*, *herbes* (Bunyola), *fenal* (Coromines). Aquí la base naturalista és gran, puix que el ll. *FENUM* pot abraçar totes aquestes plan-